

1. Monivalinta

Oikeat vaihtoehdot:

- a. muuttodiffuusiota
- b. hierarkkista diffuusiota
- c. tartuntadiffuusiota

2. Väittämiä

Oikeat vaihtoehdot:

- a. oikein
- b. oikein
- c. oikein
- d. väärin
- e. oikein

3. Globalisaatio

- ulkomaanturismi
- viruspandemia
- Euroviisut
- olympialaiset
- Youtube
- verkkokauppa
- banaanien ostaminen

4. Globalisaation näkökulmat

Talouden globalisaatio

- maailmankauppa
- yritysten kansainvälinen omistus
- pääoman liikkuminen
- verkkokauppa
- maailmankauppa

- laiton kaupankäynti
- teollisuuden ja työvoiman siirtäminen paikasta toiseen
- kehitysmaiden asema raaka-aineiden tuottajina maailmankaupassa

Politiikan globalisaatio

- poliittinen yhteistyö, valtioiden ja liittoumien väliset sopimukset
- poliittiset ristiriidat, konfliktit, sodat ja rauhanturvaaminen
- kehitysyhteistyö ja kansainväliset avustusoperaatiot

Kulttuurinen globalisaatio

- kulttuurivaikutteiden, esimerkiksi kielten ja muodin, leviäminen alueelta toiselle
- ihmisten ja yhteisöjen verkostoituminen globaalilla tasolla

Liikenteen ja informaation globalisaatio

- matkailu
- internet, keskustelu-, peli – ja myyntiyhteisöt
- media
- kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne
- valtioiden ja maanosien väliset tietoverkot ja tietoliikennekaapelit

Ympäristön globalisaatio

- ilmastonmuutos
- ilmansaasteet
- meriin päätyvä muovi
- alueelta toiselle leviävät kasvi- ja eläintaudit sekä ihmisen sairaudet
- tulokas- ja vieraslajien leviäminen, maataisrotujen häviäminen
- pandemioiden lisääntyminen
- otsonikerroksen ohenemisen pysähtyminen

5. Käsitteet (painetun kirjan tehtävä 1)

a. Globalisaatio tarkoittaa maailmanlaajuisia verkottumista ja vuorovaikutusta sekä asioiden leviämistä paikasta toiseen. Uusia asioita, keksintöjä ja ideoita, jotka leviävät maailmassa alueelta toiselle, kutsutaan innovaatioiksi. Globalisaation myötä innovaatiot leviävät entistä nopeammin.

b. Molemmat ovat globalisaation näkökulmia. Kulttuurinen globalisaatio on lisännyt ympäristön globalisaatiota, mutta kulttuurinen globalisaatio voi olla ratkaista ympäristön globalisaation ongelmia.

c. Molemmat ovat innovaatioiden diffuusion eli leviämisen tapoja. Hierarkkisessa diffuusiassa eli leviämisessä innovaatio siirtyy suuremmasta keskuksesta kohti pienempää. Muuttodiffuusiassa eli leviämisessä innovaatio siirtyy muuttajan mukana paikasta toiseen.

6. Omat innovaatiot (painetun kirjan tehtävä 2)

- a. Opiskelijan oma vastaus
- b. Opiskelijan oma vastaus.

7. Covid-19 (painetun kirjan tehtävä 3)

a. Todellisuudessa globalisaation eri näkökulmat sekoittuvat, vaikka tässä vastausta on jaoteltu:

- Ympäristön globalisaatio: Metsäkato, villieläinten elintilan pieneneminen, tehomaaalous, eläinkuljetukset ahtaissa tiloissa sekä luonnonvarojen kestämaton käyttö lisäävät riskiä eläimistä ihmisiin tarttuvien tautien leviämiseen ja jopa pandemioihin.
- Liikenteen ja informaation globalisaatio: matkustamisen rajoitukset, rajojen valvonta ja sulkeminen. Virus leviää, kun sairastunut ihminen liikkuu tai matkustaa paikasta toiseen ja levittää virusta lähikontakteissa. Tartuntaketjuja syntyy, kun tartunnan saaneet ihmiset levittävät edelleen virusta eteenpäin.
- Kulttuurinen globalisaatio sekä liikenteen ja informaation globalisaatio: Covid-19-viruksen ympärille syntyi eri puolilla maailmaa salaliittoteorioita ja virheellistä tietoa, joista välitettiin tietoa internetissä.
- Poliitiikan globalisaatio: poliittiset toimet viruksen, rokotusten ja taudin hoidon osalta. Globaali eriarvoisuus on lisääntynyt. Globaalisti pandemia on lisännyt nälkää näkevien ihmisten määrää, köyhyyttä ja ei-toivottuja raskauksia. Myös naisiin kohdistuva väkivalta on lisääntynyt.
- Talouden sekä liikenteen ja informaation globalisaatio: Rokotteiden osto ja jakelu osoittivat kansainvälisen yhteistyön ja sen puutteen ikävät puolet. Koska rokotteita saatiin tuotettua rajallisesti, niitä ei riittänyt kaikille. Rikkaat valtiot hamstrasivat rokotteita omalle väestölleen mutta köyhien maiden ihmiset joutuivat odottamaan rokotteita pitkään. Matkustaminen ja globaali kaupankäynti edellyttävät rokotekattavuutta kaikkialla maailmassa.

b. **Tartuntadiffuusio:** virus on levinnyt ihmiseltä toiselle.

Hierarkkinen diffuusio: Virusta kantavat ihmiset ovat matkustaneet, ja suurista kaupungeista tauti levisi myös etäisemmille alueille.

Muuttodiffuusio: Virus on levinnyt muun muassa tilanteissa, joissa ihmiset ovat siirtyneet etätöihin toisille paikkakunnille ja kun he ovat matkustaneet paikasta toiseen.

c. Keinoja:

- luontokadon vähentäminen ja eläimille luonnollisten elinympäristöjen suojeleminen
- eläinten syömisen välttäminen, siirtyminen kasvissyöntiin
- tuotantoeläinten hyvinvoinnin lisääminen
- eläinravinnon valmistamisen, myynnin ja jakelun hygieniasta huolehtiminen

8. Pysyvät ja kadonneet innovaatiot (painetun kirjan tehtävä 4)

- a. esimerkiksi: monet työkalut, astiankuivauskaappi, kielet
- b. esimerkiksi: jotkin muotityylit, jotkin keittiövälineet tai pienkoneet (leipäkone), jotkin tanssityylit

9. Vaaralliset ja haitalliset innovaatiot

Esimerkiksi: aseet, kemialliset aseet ja väärin käytetyt ympäristömyrkyt